

WIEDZA :

OCHOTNICZKI - Kolor zielony

TROPICIELKI - Kolor pomarańczowy i zielony

- I. **SZARE SZEREGI – kryptonim (nazwa ukryta) konspiracyjny Organizacji Harcerzy ZHP oraz potocznie, szerzej – całego Związku Harcerstwa Polskiego, w okresie okupacji niemieckiej i radzieckiej podczas II wojny światowej 1939–1945.**

Szare Szeregi zostały powołane 27 września 1939 w Warszawie

II. Naczelnicy Szarych Szeregów:

Florian Marciniak (27 września 1939 – 6 maja 1943)

Stanisław Broniewski (12 maja 1943 – 3 października 1944)

Leon Marszałek (3 października 1944 – 18 stycznia 1945).

III. Podział wiekowy młodzieży

1. Zawisza – 12-14 lat

Drużyny „Zawiszy” nie brały w zasadzie udziału w walce bieżącej. Natomiast przygotowywały się do pełnienia służby pomocniczej, a nauką na tajnych kompletach – do odbudowy Polski po wojnie.

Powstanie warszawskie - najbardziej znana jest zorganizowana w czasie Powstania Warszawskiego Harcerska Poczta Polowa.

2. Bojowe Szkoły (BS) – 15-17 lat

Drużyny „BS” pełniły służbę w małym sabotażu, będącym akcją propagandową skierowaną do ludności polskiej

Akcja obejmowała pisanie na murach, rozlepianie afiszy i nalepek, rozdawanie ulotek, kolportaż fikcyjnych dodatków nadzwyczajnych do gazet, podłączenie się do niemieckich megafonów, zrywanie niemieckich flag, usuwanie z wystaw i gablot niemieckich fotografii, gazowanie kin. Do najgłośniejszych akcji należy zdjęcie niemieckiej tablicy z pomnika Mikołaja Kopernika w Warszawie przez Alka Dawidowskiego.

Wykonywana przez drużyny BS akcja „N” była destrukcyjną akcją propagandową, skierowaną do Niemców, polegającą głównie na podrzucaniu dywersyjnych ulotek i gazetek. Drużyny BS uczestniczyły w akcji „WISS” („Wywiad – Informacja Szarych Szeregów”), polegającej na obserwacji niemieckich wojsk i ich ruchów.

Drużyny BS przechodziły przeszkolenie wojskowe, otrzymywały przydziały do jednostek AK (np. jako poczty dowódców, oddziały łączności i oddziały rozpoznawcze).

Do okresu odbudowy kraju po wojnie, przygotowywali chłopcy z BS się, podobnie jak z „Zawiszy”, ucząc się.

W powstaniu warszawskim walczyli w Śródmieściu jako kompania, a w innych dzielnicach jako plutony piechoty.

3. Grupy Szturmowe (GS) – powyżej 18 lat

Drużyny „GS”, podporządkowane AK, pełniły służbę w „wielkiej dywersji”.

W Warszawie w sierpniu 1943 utworzono z nich batalion „Zośka”, którego trzecią kompanię wydzielono do zadań specjalnych („Agat”, później „Pegaz”). Wiosną 1944 powstał z niej batalion Parasol.

Oddziały GS wykonały wiele akcji bojowych, w tym wysadzanie mostów kolejowych, pociągów, odbijanie więźniów (akcja pod Arsenalem, akcja w Celestynowie), zamachy na funkcjonariuszy niemieckich (Kutschera, Koppe, Bürckl), oraz odpowiedzialnych za katowanie Jana Bytnara „Rudego”: Schultza i Langego). Inne oddziały GS (np. Chorągwi Radomskiej i Krakowskiej) walczyły w oddziałach partyzanckich oraz prowadziły sabotaż kolejowy. GS przechodziły szkolenie wojskowe w szkołach podchorążych (m.in. prowadzona przez Szare Szeregi Szkoła Podchorążych Piechoty Rezerwy „Agricola”) i szkolenie na kursach niższych dowódców (motorowe i saperskie).

Do okresu odbudowy powojennej drużyny GS przygotowywały się kończąc naukę szkolną, podejmując tajne studia wyższe oraz samokształcenie (w tym tematykę tzw. ziem postulowanych). W okresie „przełomu” wiele oddziałów GS brało udział w walkach oddziałów AK, w tym w marszu na pomoc Warszawie.

W powstaniu warszawskim bataliony „Zośka” i „Parasol” walczyły na Woli, Starówce i Czerniakowie, ponosząc straty sięgające 80%.

Kompania „Rudy” batalionu „Zośka” została nazwana przez Komendanta Głównego AK najlepszą kompanią Armii Krajowej. Batalion „Wigry” walczył na Woli i Starówce.